

עין משפט  
גר מצוה  
ה:

**מאימתי פרק ראשון ברכות**

## מסורת הש"ס

[illegible]

## הגהות הב"ח

(א) 'ב' וְסוֹקֵמִים רֵאשֵׁי הָאֲמָרִים  
(ב) לְיִסּוֹס רֵאשֵׁי הָאֲמָרִים  
(ג) רֵאשֵׁי הָאֲמָרִים לְיִסּוֹס  
(ד) לְיִסּוֹס בְּכָל הָאֲמָרִים  
(ה) לְיִסּוֹס בְּכָל הָאֲמָרִים  
(ו) לְיִסּוֹס בְּכָל הָאֲמָרִים  
(ז) לְיִסּוֹס בְּכָל הָאֲמָרִים  
(ח) לְיִסּוֹס בְּכָל הָאֲמָרִים  
(ט) לְיִסּוֹס בְּכָל הָאֲמָרִים  
(י) לְיִסּוֹס בְּכָל הָאֲמָרִים

גליון הש"ס

תוס' ד"ה לא ב"ל. אף ארם  
חובה ב"ל. ע"י שבת דף נה  
ע"כ תוס' ד"ה לרעסא:

מוסף תוספות

א. בתוס' ר"ש כתב, הא לן א"י שמשתלמים חזק לעיר חומה, וקשה חזק ורועה ואין בתי שאין חומה נהוג בזמן שאין היבול נהוג. ב. בתוס' ר"ש כתב, וגם יהושע ר"י ששהה לן בן ואי משום בנות וכו'. ג. בתוס' ר"ש כתב, בהרריות אשר יבדקו שמיני אלהים כמעשה הרשעים של עה"ז בעה"ז. ד. בתוס' ר"ש כתב, וכן התיבה שמוציא עליה הית'

מוסף רש"י

אחד המריבה ואחד  
הממעט. שיש לו שטר  
לממעט כמו למריבה (דקמן  
י"א חלא. חומן ערובין  
סח. חמרא. יין שבת קי.  
ועוד).

רַב גִּיסִים גֵּאון

דין נומא דעשראה ביר.  
פרשו רבי' שירא  
ורבי' האי חמדו זיל ר'  
יוחנן קבר' ב' גנים זסרים וז'  
העשירי שבהן נפל לתוך  
הגנה גדולה שהיתה דוחמת  
ירוח קשה דחוק גופס  
בשר ומסך נפל ר' יוחנן  
עצם של אצבע קטנה שלו  
גזרה בסרינו ג' מנחם  
ב' הארס ואת דאמר כי  
נשאר לו בן אחד ושמו ר'  
מנחם ושגורו מאריך ישראל  
לכלב לתורה תורה לפני  
שמואל:

**ובניס.** קא סלקא דעמיה הקוצר אט בניו: **ארבע מראו.** שאת ומולמדה צהרת ומולמדה. צהרת עזא כשלג שיה לה כסיד הדיכל. שאת כזמר לזן שיה לה כקרוס ציה: **הא לן ופא לז.** צא"י שער חומה מקודשות צה ומזורע טעון שילוח חזרה לזן איזן יסורין של

אֶהְיֶה. (א) כָּל שֶׁאֵין עֲשׂוּיָן שִׁילּוֹת וְהֵן מִזֶּה כִּפְרֵה הוּא יִסְרְוִין שֶׁל אֶהְיֶה: כִּלְגַּעַל. חֲתָם נִגְדִּי: דִּין גִּרְמָא דַּעֲרִיבָא יִכְרֵה. זֶה עֲלֵם שֶׁל פִּי שְׂרִיט שָׁמָּה לֹא: צִיר. כְּמוֹ כֵּר. וְלֹא עֲלֵם (ס) פִּתְחוֹת מִכְשָׁעוֹת מִמֶּנּוּ (א) כְּסֻדְרוֹ לַעֲמֵמַת נִפְשׁ. וְגִבְרָא רַבָּא כִּרְיָ"ל כָּל זֶה לֹא יִסְרְוִין שֶׁאֵין שֶׁל אֶהְיֶה: דִּהּוּ לֹא כֵּנִים וּפְסוּם. וְלֹא הוּא יִסְרְוִין שֶׁל אֶהְיֶה שֶׁהֶאֱכֵלְתָּ מִכְפָּרָת עַל עֲשׂוּתָיו: גִּלְיָה. ר' יוֹחָנָן לִדְרֵעִיה: וְנִפְלֵא נִבְרָא. שֶׁהִיא נִשְׂרֵי מִצְדִּיק שִׁפְיָה נִבְרָא. הִיא מֵאֵל דְּלִאֲמַרְתִּין כְּנִי"מ הַשְּׂכֹרֶת אֵת הַפְּעוּלִים (פד): אִי מִשּׁוֹס פּוֹרֵה. שֶׁלֹּא לַחֲמֹד הִרְבֵּה כִּדְלוּקִין: אֲחָד הַמִּרְבֵּה וְאֲחָד הַמִּמְעוּט. לַעֲנִין קִרְבָּנֹת עֲשִׂיָּה בְּשִׁלְבֵי מִמְחֹת (דק קא). לַחֲמֹד בְּעוֹלַת בְּהֵמָה רִיחַ נִיחֹחַ"ל וּבְמִנְחָה רִיחַ נִיחֹחַ"ל לַדֶּמֶךְ שֶׁאֲחָד הַמִּרְבֵּה וְכו': אִי מִשּׁוֹס מוֹוִי. שֶׁאֵין עֲשִׂיָּה: שֶׁל דָּל וְדֹא"ל הֵא כְּפִים. כָּל זֶה עֲלֵם שֶׁל פִּי שְׂרִיט

לזכות: דני. חציות: תקיפו. החמלי:  
לעיון מר במילים. יפסשם במפשי:  
אז איכא דשמיט עלי מילתא לימא.  
אם יש כדש שמעט עלי דבר שמיט.  
דריך לחזור בי יודיעני: שבישא. חלקו  
בזמורות הגפן שחומכין מהן כשעת  
הזמיר ותמן (בבב"מ דף קג.) כסס  
שחלקין בין קן חולקין בזמורות  
ובקנים. שריבס מתרגמינן בששין  
(בראשית מ): מי שביק לי מידי מיניה.  
הכי אינו חסוד בעיניכם שהוא גזול לי  
דבר. יתיר מחלקו: כהר גנבא גנוב  
ה'. הגנוב מן הגנוב אף הוא טועם  
טעם גנבה: סמוך למפשי. כל ימי  
מזהמי שלא לעשות מלאכה ושלא  
לעסוק בחבורה כשעמדמי ממעטני עד  
שחלקר קמ"ס ואחפלא: לפון לדרוס.  
רשאו מרגלותיהם אז לפון לה לדרוס.  
וגדאה בעימי שהשינה בזמור או  
במגרב לפיכך נכון להבס דרך תשמיש  
לרחות האחרות: ולפונך. לפון חפלא  
וכפסיה דקרא שבעו בניס: חפלא  
כעס. מתלמי ימי הרינוס: עורף  
נפשו כפלו. כך אומר אשר גרמת לך  
לעורף את נפשך כפיך ומה היא  
הנפשו לפניה כמו שנאמר ואשפוך את  
הנפשו וז' חפלי (ש"א ה): הלמנחך  
תעוב ארך. וכי סבור היית  
שכפינך שאלת (ו) מתחלק השנייה  
ויעזוב את מבינך המתחפל לפניו:  
לח

נחונה בין צפון לדרום על תפילתי שיהא לפני מטתי  
ידה אמר רב ואיתימא רבי"ל זימני למתפלל שלא יהא  
הקיר ויתפלל לא תימא לפני מטתי אלא אימא זכור  
חמא ברבי חנינא אמר רבי יצחק כל הנותן מטתו בין  
א כמגס "שבעו בנים רב נחמן בר יצחק אמר אף אין  
תיב התם 'וימלאו ימיה ללדת והנה תומים בבטנה':  
חד מהם להתפלל ולא המתין את חברו ויצא מורפין  
תעוב ארץ ולא עוד אלא שגורם לשכינה שתסתלק  
ה"ה שנאמר 'צור ילדך תשי ואם המתין לו מה שכרו  
אמר

לעין רב בארזותיה וילמא (עבדוהי הוה בידו, אמר לו מי חשינא גביון?) אמר ליה  
 אבא דארשי, אמר להו מי שקביל, ל' כלומר, כל הרוקם כל דיעבד לפקדין אזי לוקט מקר,  
 ר' יאסמון, אישך נבא גנאט טעמא שטון, קביל עליו דיהי, אמר דאמר מקר,  
 ויהי ביה כל עולא (אמר) אלא שפילתא אבא מ' שטח לאכא, (אבא אבא שפילתא שטח)  
 הפלח מ' לטח, למקום מ' ביה עינא שטח מ' (אבא מ' חפלה), אמר לו שטח  
 תהיבנן שפילתא וכו', וקמא ל' בתפילתא עריבא מ' מ' מ' (שפילתא מ' וכו')  
 שפילתא ל' שפילתא ל' חבירי וכו', אמר שפילתא שפילתא שפילתא שפילתא  
 למענא עובא ארץ וקענא צור) מ' מ' (אמר לו שפילתא שפילתא שפילתא שפילתא)

**לא** יָן וְהָא' אָחֵר. "פי' רש"י לנגזר ארץ ישראל שזכרנו שילוח חוק לשלשה מחנות לא היו יסורים של אהבה, ותימא דשילוח מחנות א' היה נוהג אלא בזמן שהיוכל נוהג וזכוי ערי חומה, וזכוי האמוראין א' היה היוכל נוהג כדאמרין במסכת גיטין (פ"ד 97 נ.) והא"ר היה

דבר ר' יוחנן מדבר של ה' ה' נהג  
ימיו. וי"מ ה' ל' וזה לכו לענין  
וזהם שזהוין ב"י ולא צבול:  
**האמר** ר' יוחנן דין גרמא  
עשיירא ביר. פ' רש"י דלאלס חסוב  
ר' יוחנן מתפאח לא היו אלס יסורין  
לו אלס. וימחל דהא מסיק דהיכא  
הו' לוי גניס כלל לא היו יסורין  
לו אלס והרי כמה לדקים של ה' היו  
הם בניס (ו). ולי משום גנות ר' יוחנן  
מ' הו' גניס גנות כ' בתרל דקדוקס  
ע' (עא): וגרלה לפרס דמי פריך  
**האמר** ר' יוחנן דין גרמא וכו' אלמא  
דזהויה רגיל לגנוס אלס בכך ש"מ  
היו יסורין של כ' אלס. חלש איט תלי  
כך העדיקס עגלם פסמים מעוים  
יסורין: וזה"ל לא כ' ארם וזה  
שתי שלחנות. אלס אין לגרוס "אין  
שתי שלחנות גנוס יסורי דלמאמרי  
פסק בתרל הרויטס' (דף י'):  
**וינא** בלא דינא. הרבה דקדיקס יס  
לוקין גנוסס וצמונוס אלס ה' היו  
דעיס של ה' גנוס שביסא לאריסיה  
יין רויטס לרמוז לו של יעשה עוד:  
**שלא** יחא דבר חוצץ ביני לבין  
יביר. אלס הלחץ דקביעט מן ארון  
הקודש אין זה הלחץ. אלס מנהג נראה  
אין זה קבוע: **אלא** אימא סמוד  
מסתר. של ה' עוסי מללכא עד  
שפלו. ורש"י פירש אפלי למלוד  
ואסור למלוד קודם תפלה. ולא ידעמי  
גנא ליה. אלס ראיס דמי למלוד  
קודם דלקמן פסק ש' דף י' (ו)  
מפריך דרב מקדיק ומי ידעי ומכר  
ממני פקדיק וקדיק ק"ש כי מטא  
מן ק"ש וכו': כל הויתן פסחיו בין  
ופון לדורס וכו'. לוי גניס מלעבר  
דוקא כשען עס אשמו מפני ששמיס  
למלוד בין מורח למעבר וזהו הדבר  
נחל לשכח אלס אשמו מפני  
תשמיס וכן משמע ומוכחי קראי:  
המתפלל

ני דחמרא על לגביה רב יתודה אחוה דרב סלא חסיד  
אזא בר אהבה ורבנן ואמרו ליה לעיין מר במיליה  
דענייכו אמרו ליה מי חשוד קב"ה דעביד דינא בלא  
זמאן דשמיע עלי מלחא לימא אמרו ליה הכי שמיע לן  
לארסיסא אמר להו מי קא שבק לי מידי מיניה הא קא  
היינו דאמי אינשי בחד גנבא גנבו וטעמא טעם  
ליהבנא ליה איכא דאמי הדר גנבו חמרא ואינשי  
אזינאן רבמי דחמרא: תניא אבא רובינא אומר על שני

לְיָמֵי עַל תַּפְלֹתָ שְׁתָּהָה לִפְנֵי מַמְטִי \*וְעַל מַמְטִי שְׁתָּה \*  
 וְזָאֵי לִפְנֵי מַמְטִי אֵילִימָא לִפְנֵי מַמְטִי מַמְשׁ וְהַזְמַר מִפְּנֵי אֵילִימָא  
 לְמַמְטִי וְעַל מַמְטִי שְׁתָּהָה תַּחְוָה בֵּין צַפּוֹן לְדָרוֹם דֹּא \*רִיחֵי  
 וְצַפּוֹן לְדָרוֹם הָווּן לִיה בְּנִים זָכָרִים שְׁנֵאמֵר \*וְצַפּוֹן תַּמְנֵי  
 וְזָשְׁתוּ מִפְּלֹת נְפָלִים כְּתִיב הִכָּא וְצַפּוֹן תַּמְלָא כְּמוֹם \*  
 תַּנְיָא אָבָא בְּנִימִין אוֹמֵר יִשְׁנִים שְׁנִכְסוּם לְהַחֲפֵל וְקִדְם  
 לִי תַפְלֹתוֹ בְּפָנָיו שְׁנֵאמֵר \*סוּרָף נִפְשׁוּ בָאֵף הַלְמַעֲנָן  
 יִשְׂרָאֵל שְׁנֵאמֵר \*וַיַּעֲקֹב צוּר מִמְקוֹמוֹ וְאִין צוּר אֵלָּה הֵאֱמִין  
 [וְחִתְלִיל] ר' אַלְעָזָר לִכְכֹּת וְכֹל. ר' הִיא הַחֲמִישִׁי (לֹא) [ר'] מֵאֵה רַבִּי זְהַרְמָה, אֲמַר לִיה  
 רַבִּי זְהַרְמָה, אֲמַר לִי אֲמַר לִי רַבִּי מִן בִּישְׁתָּא לְרֵאשִׁי, מִן בִּישְׁתָּא, מִזְדוּת שְׁלִימִם, אֲמַר  
 לִי הַגּוֹב, וְהָ אִתִּי עָשָׂה אִתִּי אֵלָּה הַרְבֵּעַ לְשִׁעוֹם [עַם] מִדְּיוֹת הַגּוֹבִיָּה כְּרִכְתִּים מִן עֲזוּבֵי  
 הָאָרֶץ הַלְמַעֲנָן \*וְכֵן שְׁתָּה תַפְלֹת סִטְרֵי לִישְׁתִּי, מִסְרֹן לְכַוּוֹם אֵילִי שְׁמָרָא לִי לִכְרִי מִלְחָמָה  
 וְהַזְמַר יִשְׂרָאֵל אֵין מִחִירָא שְׁמֵה תַחֲשִׁשִׁי שֵׁה וְזָרְסִי וְנִמְצָאִין שֵׁן בִּלָּא תַפְלֹת. וְכֵר אַחַר שְׁתָּה  
 רַבִּי מֵאֵה רַבִּי עֲנִיָּה וְכֹל. הָאֵל הִיאִי שֵׁה שְׁכִסְכּוֹ לִכְכֹּת הַלְמַעֲנָן קִדְם [אֲדָר] וְיִסִּים רִיצָא וְלֵא  
 מִפְּנֵי יחִידִי שֵׁה [סִימָן] מִתְּהִיבִים שְׁפִיטִים שֵׁה וְיִחִי. \*וְהָ מַעֲבִי שְׁנֵי לְפָנָיו הַלְמַעֲנָן לְפִיטֵי  
 קִשְׁבֵּי \*וְיִשְׁעֵה, וְכֵן שִׁינָא גֵרִים [שְׂכִינָה] שְׁתַּחֲלָף. וְעַל וְהָ נִסְחִין לִי תַפְלֹתוֹ בָּאֵף שְׁתָּהָה  
 [וְהוֹלֵךְ] הַחֲמִישִׁי אֵפִי \*תַּפְלֹתִי שְׁתָּהָה

ו' א' מ'י' פ'י' מ'ה'ל' מ'נ'ח' ה'מ'ח'ז'ר' ה'ל' ט' ט'ו'ש'י'ת' א'ר'ח' מ'י' ג' ע'פ'י' ו' ו'ס'מ'ן' ר'י'ט' מ'י'ח' ע'פ'י' ה'מ'ח'ז'ר' ו'ח' ב' מ'י' פ'י'ה' מ'נ'ח' ת'ח'ל'ס'ת' ת'ח'ל'ס'ת' ה'ל'ס'ת' ו' פ'ת'ן' ע'ש'י'ן' ט'ו'ש'י'ת' א'ר'ח' מ'י'מ'ן' ג' ע'פ'י' כ'ח' ו'ס'י' נ'ח' ע'פ'י' ל':

ב' ג' מ'י' פ'י'ט' ש'ס' ה'ל'ס'ת' ד' ט'ו'ש'י'ת' א'ר'ח' מ'י'מ'ן' מ'י'ט' ע'פ'י' (ג') ו':

ב' ד' מ'י' פ'י'ט' ש'ס' ה'ל'ס'ת' ו' פ'ת'ן' ע'ש'י'ן' ט'ו'ש'י'ת' א'ר'ח' מ'י'מ'ן' ג' ע'פ'י' ו'ס'י' נ'ח' ע'פ'י' ו':

תורה אור השלם

- [illegible]

רבינו חננאל

[illegible]

כאילו נראה אורה באותן הש  
סמי חסיד הקה' דעביר דנא  
אמרו לו וכי טוב לך לנצח  
הלא ואידיכן בדמי חסרא. פי  
קודמת למטחי כי אם אקדים  
להיות נחמה צפון ודרום דאם  
בנשיות חזק לעיר ומתוך כך  
דברו ידאי יי איש אל רנעהו